

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Preses apskats

11-11-2022

Sagatavoja:

Uzzīņu un informācijas centrs

Informācijas pakalpojumu un SBA nodaļa

Bibliotēku un muzeju darbiniekiem vērtīgs seminārs par digitalizāciju

LNB Tehnoloģiju un dabaszinātņu lasītavas vadītāja Eva Ausēja stāsta par digitālo kolekciju veidošanu

Limbažu Galvenā bibliotēka (LGB) novada bibliotekāriem rīkoja kārtējo semināru, kura galvenā tēma bija digitalizācija. Savā pieredzē dalījās Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) speciālisti: Digitālās bibliotēkas vadītājs Artūrs Žogla, digitālo pakalpojumu bibliotekāre Eva Ausēja un Tehnoloģiju un dabaszinātņu lasītavas nozaru informācijas eksperte Liene Kalnīeta. LGB Mācību un metodiskā centra vadītāja Broņislava Sauka pastāstīja, ka par aktuālo digitalizācijas jomu raisījusies dzīva diskusija. Klātesošajiem bija daudz jautājumu un liela interese uzzināt praktiskas lietas – ar ko jāsāk, kāds tehniskais aprīkojums nepieciešams u.c. Tā kā digitalizācijas process ir būtisks arī muzejiem, seminārā piedalījās vairāku novada muzeju darbinieki. – *Secinājām, ka veiksmīgākais modelis ir sadarbība – gan pašām bibliotēkām, gan ar muzejiem. Lai to visu veiksmīgi darītu, protams, nepieciešams uzlabot arī tehnisko aprīkojumu. Plānojam, ka LGB kā reģiona galvenā bibliotēka šajā jomā uzņemsies iniciatīvu, dodot iespeju novada bibliotēkām savus materiālus skenēt pie mums. Jāsāk ar praktisku*

šī procesa apguvi, un LNB speciālisti arī turpmāk ir gatavi dot padomus. – atklāja B. Sauka.

LNB pārstāvē pastāstīja par nešen atklāto digitālo kolekciju *Industriālais mantojums*, aicinot līdzdarboties tās veidošanā. Mūspuses bibliotēku un muzeju pārstāvji izteikuši gatavību šajā kolekcijā izceļt mūspuses industriālo mantojumu. Limbažu muzeja galvenā krājuma glabātāja Diāna Nipāne apliecināja – lai sasniegtu labu rezultātu, svarīga ir sadarbība. Līdzīgi tas bijis, savulaik veidojot datubāzi *zudusilatvija.lv*. Viņa atzīmēja, ka muzeju krājumu kopkatalogs ir specifiskāks, to diemžēl nevar automātiski savienot ar LNB digitālajām kolekcijām. – *Taču mums ir materiāli, kas noteikti būtu ievietojami arī industriālā mantojuma kolekcijā. Sadarbojoties ar LGB, šo informāciju nodosim. Tieši tāpat varam piedāvāt izmantot savu tehnisko aprīkojumu,* – viņa uzsvēra. Savukārt Vidrižu bibliotēkas vadītāja Aleta Kalniņa, kura, uzsākot darbu bibliotēkā, aktīvi pievērsās novadpētniecības materiālu vākšanai, atzina, ka digitalizācija vēl ir nākotnes uzdevums.

– *Tas noteikti ir vajadzīgs, jo, piemēram, no Vidrižiem nāk daudzi ievērojami cilvēki, kuru veikums jāpopularizē. Arī citiem pagastiem ir līdzīgi. Taču mazajās lauku bibliotēkās, kur strādā viens cilvēks, tam pietrūkst laika. Lai šis process "iekustētos", būtu vajadzīgs zinoša speciālista praktisks atbalsts. Viņš varētu palīdzēt gan tehniski, gan atlascot svarīgāko. Tāpat man šķiet, ka vienlaikus ar digitalizāciju tomēr svarīgi saglabāt arī "taustāmas" vēstures liecības, kam ir īpaša vērtība,* – viņa pauda.

Vēl viena semināra daļa bija veltīta dzimtaskoku veidošanai. Ar savu bagātīgo pieredzi dalījās vēsturniece Rasma Noriņa. Viņas stāstījums palīdzēja saprast, ar ko iesākt, kādas ir raksturīgākās kļūdas. Izrādījās, ka vairāki klātesošie jau mēģinājuši apzināt savas dzimtas saknes. Vēl seminārā vērtīgi bijis uzzināt kaimiņu – valmieriešu – pieredzi bibliotēku darbā pēc administratīvi teritoriālās reformas, ar ko dalījās Valmieras integrētās bibliotēkas direktore vietniece Kristīne Kīne.

*Aiga EVERTOVSKA
Ievas ZĀKES foto*

Avots: Auseklis

Datums: 08-11-2022

Balvu gaļas kombinātā strādāja ap piecīmēt darbinieku

1957.gada aprīlī Balvu ezera krastā uzsāka linu fabrikas būvniecību, taču, līdzko pabeidza kantora ēkas un galvenā korpusa būvi, celtnieki izķilka, un būvniecības darbi uz pusgadu apstājās. Drizumā noskaidrojās, ka par Balvu un apkārtejo rajonu koħozu un padomju saimniecību ražošanas virzienu noteikta lopkopība. Valdība atzina par lietderigu alzsāktās linu fabrikas vieta būvēt gaļas kombinātu. Un tā 1959.gadā atsākās nu jau Balvu gaļas kombināta kompleksa celtniecība, kas kopā ar palīgsaimniecību aptvēra 12,7 ha lielu platību.

Balvu gaļas kombināts sāka darbību 1961.gada rudenī. Darbinieki septiņu stundu darba maiņā pārstrādāja apmēram 20 tonnas gaļas. Gaļas pārstrādes apjomī auga, uzlabojoties tehnoloģijām. Jau 1961.gada oktobrī darbu sāka putnu pārstrādāšanas cehs, kur maiņā nokāva un apstrādāja apmēram 3500 piļu vai 5000 cāju.

1962.gada 21.martā sāka darboties dešu ceha konvejiers, kas apgādāts ar vismodernāko tehniku. Tājā bija uzstādīts no Ungārijas demokrātiskās republikas sapemtās vakuuma agregāts, kas paredzēts gaļas masas maisīšanai. 1962.gadā ekspluatācijā pieņēma sanitāro kautuvu.

1963.gadā darbību sāka visi galvenie ražošanas cehi: kaučuves cehs ar blakusproduktu pārstrādes nodajām, saldētava, kurā vienlaikus varēja uzglabāt 2000 tonnu gaļas, kompresor cehs. Darboties sāka bekuņu un liepollopu pārstrādes līnijas, kā arī tika uzsākta sauso lopbarības briķeļu izgatavošana.

Balvu gaļas kombināts pirmais Latvijā 1964.gadā ieviesa krupešanas metodi un vaskošanas paņēmienu putnu atspalvošanai. Sāka ražot sausos lopbarības miltus, izmantojot bezpresa metodi. 1964.gadā ekspluatācijā tika nodota katlu māja.

1965.gadā labiekārtoja teritoriju un pieņēma ekspluatāciju caurlaides ēku ar mehanizētajiem vārtiem. Iekārtoja jaunu ēdiņu ar 100 vietām, tai blakus atradās arī otrs zāle, kurā notika sapulces, kultūras pasākumi un pašdarbības pulciņu mēģinājumi. Uzbūvēja jaunu medicinisko punktu ar pieciem kabinetiem.

1965.gadā tika uzsākta cieti žāvētās desas ražošana, uzstādītas jaunas tauku un kaulu tauku kausēšanas līnijas, kā arī pelmeju ražošanas līnija. Kaulus pārstrādāja kaulu miltos, ko izmantoja lopbarības ražošanā. Uzņēmumā ražoja vārītās un pušķāvētās desas, arī sandeles, cīpiņus, gatavoja žāvējumus, Sibīrijas pelmeņus, – kopā aptuveni 50 dažādus produkcionās veidus. Ražoja arī pusfibrātiķus – krotetes un fasetu malto gaļu. 1969.gadā dešu cehā ražoja 59 dažādu šķirņu desas, taču klāsts nemītīgi tika papildināts. 1970.gada iekārtoja jaunu ražošanas laboratoriju ar ķīmisko un bakterioloģisko nodāju.

Balvu gaļas kombinātā tāpa dažādas desas un to izstrādājumi: "Doktors", "Diētiskā", "Maskavas", "Valmieras", "Liepājas", "Ukrainas", "Balvu", "Studentu" u.c. Neizpalikta arī atzinība – Kvalitātes zīme. 1974.gada aprīlī to piešķira pusžāvētajai "Ukrainas desai", bet 1978.gadā – pusžāvētajai cūkgajai desai.

Kombināta 'ziedu laikos' tajā bija nodarbināti apmēram 500 darbinieku. Uzņēmums ik gadu jauniešiem piešķira stipendijas studijām augstskolā, tā rūpējoties par darbinieku izglītošanu. Katrs strādnieks tika aicināts legūt vispārējai vai speciālo video izglītību. Uzņēmums attīstīja vietējo infrastruktūru un atbalstīja Balvu kultūras dzīvi.

20.gadsimta otrajā pusē Balvu gaļas kombināts bija lielkā rūpnīca Balvu rajonā, kurā darbojās vismodernākās gaļas pārstrādāšanas līnijas Latvijā. Produkļu augstu vērtēja gan vietējie iedzīvotāji, gan arī ārpus Latvijas robežām, tā tika eksportēta uz Maskavu, Sanktpēterburgu, Vāciju. Uz Kubu tika eksportēti tauki, bet uz Zviedriju – alja gaļa. Nemītīgi tika ieviestas jaunas un uzlabotas jaunās ražošanas tehnoloģijas, lai uzlabotu produktu kvalitāti.

20.gadsimta 90.gados Balvu gaļas kombināts pārtapa par gaļas pārstrādes uzņēmumu "Balga" un, neizturot konkurenci brīvā tirgus apstākļos, pakāpeniski sāmazināja savu jaudu, līdz 1997.gadā pārtrauca darbu pavismam un 1999.gadā tika likvidēts. Visa bijusi gaļas kombināta zeme un ēkas tika privatizētas.

Pieņēmšanas bāzes darbinieki. 1.rindā – Valentina Noka, Jevgēnija Balavina, Vera Tabore, 2.rindā – Helēna Kuzmina, L.Kozlovska, Līvia Lobanova.

Desu cehā. Attēlā redzamas strādnieces Mudite Paņušina, Tamāra Ozoliņa, Leontīna Stepanova.

Svarīgi bija kultūras pasākumi. Kombināta sieviešu vokālais ansamblis mēģinājumā.

Svētku gājiens. Gaļas kombināta koris ar diriģentu Vitoldu Dreimanu gājiens 1966.gadā.

* No Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzes.

Materiālus par Balvu gaļas kombinātu apkopoja un publikācijai "Industriālā mantojuma" digitālajā kolekcijā sagatavoja Balvu Centrālā bibliotēkas vecākā bibliotekāre Ināra Bobrova un bibliogrāfe Sarmīte Vorza.

Veido industriālā mantojuma digitālo kolekciju

Ideja par digitālās kolekcijas "Industriālais mantojums" izveidi pirmoreiz izskanēja 2018. gadā. Latvijas industriālā mantojuma vēsture ir bagāta un plaša, bet līdz šim rūpniecības vēsturei Internetā nav bijus izveidota atsevišķi vietne, kur vienkopus būtu apkopotas visaptverošas ziņas un materiāli par šo tēmu. Industriālā mantojuma projektā piedalījās Latvijas bibliotēkas, sākot no skolu, pagastu, reģionu un speciālajām bibliotēkām, Latvijas Nacionālais arhīvs ar savām struktūrvienībām un zonālajiem arhīviem, Latvijas muzeji, kā arī citas kultūras mantojuma iestādes un dažādi uzņēmēji. Visās minētajās iestādēs glabātie cilvēki par Latvijas industriālo mantojumu, un šī bija lielskais iespēja papildināt jauno digitālo kolekciju ar unikāliem teksta dokumentiem, patentiem, liefformāta rāsējumiem, attēliem, kino hronikām un citiem materiāliem. Darba gaitā veikta šo unikālo materiālu digitalizācija un tie ir publiski pieejami. Paša kolekciju iespējams apskatīt <https://industria.lv>. Šī digitālā kolekcija savā veidā ir veltīta tieši Latvijas cilvēku uzņēmīgumam un radošajiem talentiem.

Digitālo kolekciju atklāja 2022.gada martā. Tājā apkopota informācija par vairāk nekā 100 Latvijas ražojošajiem uzņēmumiem. Apzīmējums 'Industriālais mantojums' plašākā nozīmē ietver gan infrastruktūras objektus (ceļus, dzelzceļus, tiltus, u. tml.), gan būves (dzelzceļa stacijas, dzīrnavas, ūdenstorus un dambju), gan

milītarus objektus. Ar laiku, kolekciju paplašinot, būs pieejams arī pārējais Latvijas industriālā mantojuma dažādo objektu plašais spektrs, tomēr ražošana ir tieši ieteikmējusi joti daudzas Latvijas iedzīvotāju dzīves. Uzņēmumur darbības rezultātā tapušas preces un produkti, kas bieži vien bijusi ar starptautisku atpazīstību un ir sava nozaru zīmoli. Taču pat tā sabiedrības daja, kas nav bijusi nepastarpināti saistīta ar ražošanu, pilnīgi noteikti iekļuēta ir nonākusi saskars ar Latviju – rāzotām precēm. Kolekcijas saturs pastāvīgi tiek papildināts ar jauniem uzņēmumiem un digitalizētiem objektiem. Iekienam ir iespēja papildināt vietējās bibliotekās novadpētniecības krājumu vai pašu digitālo kolekciju. Kolekciju plānoti atklāt šī gada 2. ceturksni, taču arī pēc tam turpinātos kolekciju papildināt ar jauniem uzņēmumiem un materiāliem, tājā skaitā arī no privātkolekcijām un personīgajiem arhīviem. Esam gandarīti par lielo atsaucību un ieinteresētu piedalīties šajā projekta. Tikai sadarbojoties mēs varam izveidot jaunu digitālo kolekciju.

Plašāk par projekta gaitu var lasīt portālā:

<https://www.biblioteka.lv/top-jauna-digitala-kolekcija-par-latvijas-industrialo-mantojumu/>

EVA AUSEJĀ, Latvijas Nacionālās bibliotēkas Digitālās attīstības departamenta digitālo pakalpojumu bibliotekāre

Lappusi sagatavoja Z. Loginā

ATKLĀSME

Valters Ščerbinskis:

"Sagaidītu, ka gan žurnālisti, gan citi darbinieki ik pa laikam atcerētos, ka mums tomēr sabiedrībā ir piekrišana vēsturnieku viedoklim, ka Latvija nešaubīgi bija okupēta. Šis vārds – okupēts, okupācija – nes līdzī negatīvu kontekstu (...) neatkarīgi no tā, ka cilvēki dzīvoja, iemilejās, swinēja dzimšanas dienas un varbūt kāds prēmiju saņēma, tas var saistīties ar kādām labām atminām. Skaidrs, ka tā ir, jo jebkuros apstāklos cilvēks iemācās izdzīvot un saskatīt labās lietas, bet (...) lielā un svarīgā lieta ir tāda, ka mēs bijam okupēti, mēs kā nacionāla valsts, kā neatkarīga Latvijas valsts pārstājām eksistēt "de facto". Un otrs punkts – mēs nebijām brīvi."

Vēsturnieks, intervījā
Latvijas Radio

Avots: Latvijas Avīze

Datums: 08-11-2022

Jaunpili jauna grāmatu pils

Kamēr citviet aktīvo lasītāju pulcīņš sarūk un bibliotēkas pārvēršas par grāmatu izsniegšanas punktiem, Jaunpili – gluži otrādi – 1. novembrī te notika svinīgā bibliotēkas atklāšana jaunās, plašākās un, kas būtiski, jaudim daudz pieejamākās telpās.

Pilijs kļuva par smagu

Jautājums par to, ka bibliotēka īstī neatrodas tajā piemērotākajā vietā – Jaunpils pils trešajā stāvā – tika aktualizēts pat vairākkārt. Bijušas arī dažadas idejas vai sapni par to, kur varbūt kādreiz varētu pārcelties, atzīmējot vairākām pārējām. Tomēr tie tā arī nepiepildīja. Vismaz līdz brīdim neilgi pirms pandēmijas, kad tā laika Jaunpils novada vadība lema, ka pašiem piemērotās ēkas vai telpu īstī nav, un tika izsludināts iepirkums. Jāpielilst, ka savā ziņā tas bija arī apstākļu spiests lēmums, jo, kad speciālisti pili veica izpēti, viņi secināja, ka grāmatu plaukti, kā izrādās, pils grīdām kļuviš... par smagu.

Iepirkumā tika saņemts viens piedāvājums – no ipašnieka, kas bija pārņemis vēl kādu "problēmēku" pašā pagastā centrā un sācis to pamazām atjaunot. Telpu pielāgošanai bibliotēkas vajadzībām tika piesaistīts arhitekts Tālivaldis Langenfelds, kuram ir plaši pieredze tieši šādu objektu būvniecība, bet pats tomēr atzinis – bibliotēku kūti viņš iekārtojot pirmo reizi!

Jā, šie biezītie mūri, kas daudz neatšķiras no viduslaiku pils iespaidīgajām sienām, tiešām salvaik ir bijuši kūts sienas. Pēc neatkarības atgūšanas ēku savā starpā dalīja vairāki ipašnieki, kas acimredzami tās atjaunošanu ipaši neveicināja. Katrā gadījumā, jautājums par to, ko darit un vai maz var darit ar tādu palēnām brūkošu ēku pagasta centrā, pašvaldības dienas kārtībā nonācis

pat vairākkārt. Tomēr nu tā ēkas daļa, kas pret galveno ielu, ieguvusi pavismūsu citus valbstus un arī citu saturu.

Kaut kas nost, kaut kas – klāt

Jaunās telpas, ko bibliotēka ieguvusi, piedzivojot nu jaunās pārcelšanos (vispirms no "Sudrabīniem" uz pili, tad no pils otrā stāva – uz trešo), ir tiešām manāmi plašākas nekā iepriekšējās, stāsta I. Papendika. Un jau šobrīd, kad bibliotēka te nostrādājusi vien mēnesi, satikti arī pavismūsu jauni apmeklētāji, kuri dažādu temesē dēļ pilī tomēr nav rādišķies, stāsta bibliotekāre **Liene Kozlovska**. Kāds varbūt nebija pat īsti pamānis, kur bibliotēka mitinājās, vai arī tā nebija īstī pa ceļam, kādām – tieši augsta kāpsāna bijis tas nepārvaramais šķērslis, kas liezda bibliotēku apmeklētājiem. Pārcelšanas šo pēdējo gan labo ar uzyvi, jo nu telpās var ītīn ērti iebrukt arī, piemēram, ar bērnu ratniem, ja tāda vajadzība rodas. Un arī pašu bibliotēku, kaut vai stāvot autobusa pieturā, ir grūti nepamanīt. Tādēļ, protams, ir cerība, ka lasītāju rindas tikai kūplosies.

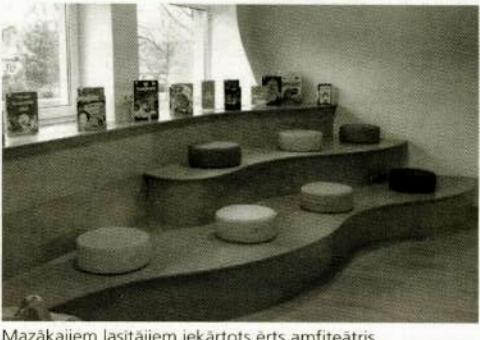
Katrā gadījumā Jaunpils bibliotēkas piedāvājums ir ītīn plašs, un ne tikai jaunākā literatūras jomā, bet arī tiek rikoti dažādi pasākumi. Piemēram, mazākajiem ir priekšā lasīšanas dienās un tā saukta "Pūčulēnu skola", kas pašiem mazākajiem jauj iepazīties ar lasīšanas prieku. Ir pasākumi un pat dienas nōmetnes, radošās nodarbinābas jeb "Brīvdienmu klubīņš" skolēniem. Vēl arī čakls un aizrautīgs lasītāju klubīņš, kas, kā sakā bibliotekāres, palīdz arī pašām, jo jauj iepazīt visjaunāko literatūru un zināt, kam un kad kā varetu ieteikt, kam un kādām ierīzēj ne vāka līdz vākam neizla-

Inga Papendika un Liene Kozlovska saņem bibliotēkas izkārtni, kas agrāk atrādās Jaunpils «Sudrabīnos»

sot. Tāpat tiek rikoti pasākumi, kuros uzaicina kādu interesantu personību, piemēram, lai parunātu

Mazākajiem lasītājiem iekārtots ērts amfiteātris

par ceļojumu pieredzi. Un Jaunpils bibliotēka arvien dodas pie lasītājiem izbraukumos. Varbūt,

atzīst I. Papendika, mazumā gan ies tie pasākumi, kuros bibliotēka iesaistījās, vēl esot vēl pils mūros, nu, piemēram, Muzeju un Legendu naktis, citi svētki un kopā būšanas. Taču – no otras puses – pārcelšanas, loti iespējams, atkal radīs pamatu kau kam pavismūsu jaunam – tikai un vienīgi pašu tradīcijām.

Lai lasītprieks!

Bridi, kad viss vēl ir tik jauns, par to, ko vēl varbūt gribētos, domāt vēl esot pārāgrī. Taču, ja lautu pasapņot, spriež I. Papendika un L. Kozlovska, tad domātu par... paplašināšanos pagalmā virzienā. Izrādās, ka otrs seiti ir plašs, norobežots pagalms, kas vedināt vedina domāt arī par pasākumiem ārpus telpām. Vai tas būs iespējams – laiks rādis. Bet, jautātas, ko gribētu sev pašām novēlēt, abas bibliotekāres ir vienprātīgi galvenais jau, lai cilvēkos, ipaši jau jauniešos, saglabātos lasītprieks, tāds, kas vedina pamēt rokās grāmatu, nevis gani burtus un informāciju kādā viedīrīcē.

LIEŅA TRĒDE

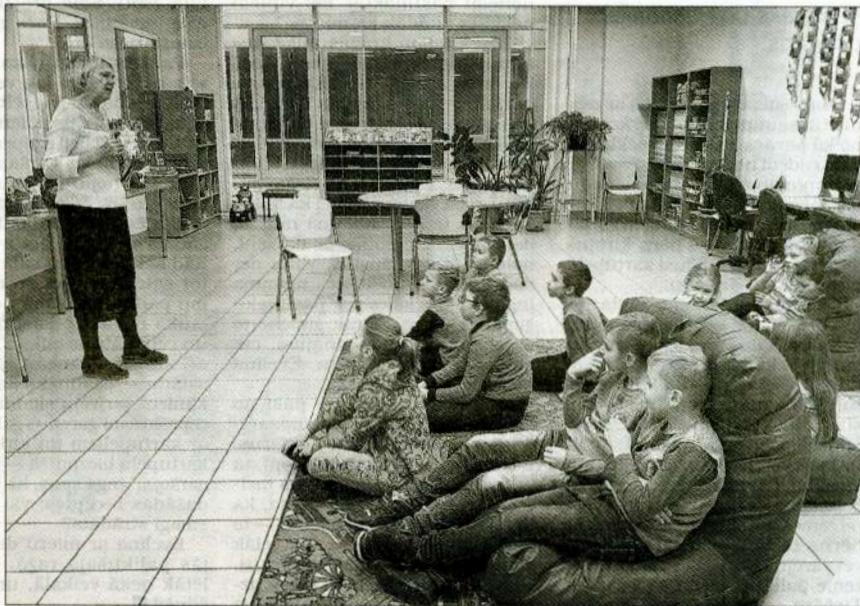

Svētkos sveiciens no lasītājiem jaunpilniekiem – senioru biedrības

Avots: Neatkarīgās Tukuma Ziņas

Datums: 08-11-2022

Pulcina mazos lasīšanas ekspertus

KOPĪGS GRĀMATAS LASĪJUMS. Bibliotekāre Zaiga Freiberga un Saldus novada bibliotēkas ciemini no Saldus pamatskolas 2.c klases iestāk lasīšanas maratonu. Turpmākajos mēnešos bērniem jāizlasa un jānoverte vēl sešas grāmatas.

IEVA VILMANE

Ar papīru čūsku darināšanu Saldus novada bibliotēkā piesakās lasīšanas maratona Bērnu žūrija dalībnieki jeb eksperti.

Bibliotekāre Zaiga Freiberga ieved Bērnu literatūras centra lasītavā un rāda pie sienas devīnas atšķirīga garuma papīra čūskas, uz podestā — vēl trīs. Pēdējo šonedēļ izgatavoja Saldus pamatskolas 2.c klase un tās audzinātāja leva Andersone. Bibliotekāre paskaidro: ar papīra čūsku darināšanu noslēdzas Bērnu Žūrijas pirmā nodarbiņa. "Ari šogad bērnudārznieku un skolēnu grupām Bērnu Žūrija sākas pie mums, bibliotēkā. Vispirms kopīgi izlasām Jura Zvīrgdziņa grāmatu *Rījīgā čūkska un gudrā pele*, pēc tam noorganizējam radošu nodarbību, kurā bērni pēc saviem iestākiem izgatavo papīra rīngus. Tos savienojoj, sanāk čūsku. Pēc tās garuma var saprast, cik liela ir lasītāju grupa. Pirmo Bērnu Žūrijas grāmatu izlasām bibliotēkā, nākamās sešas mazie eksperti lasis savā bērnudārzā vai skolā," stāsta bibliotekāre.

Vipa gandarīta par skolotājām, kuras atsaucas aicinājumam bērus iestāstī tradīcijām bagāta un nacionāla mēroga lasīšanas maratonā. Sogad Saldus novada bibliotēkā jau nāko bērnu literatūru lasa un vērtē skolēni no Saldus un

ĀBOLU VIRTENES bērnu lasītavā.

Kalnsētas pamatskolas, pirms-skolas izglītības iestādē Zīlīte, Sienāzītis, Iksītīte un Pasacīņa. "Katrā nodarbībā pārliecinos, ka bērniem patīk kopīga grāmatu lasīšana," Zaiga Freiberga ir gandarīta.

Bērnu literatūras centrā mazie lasītāji satiekas ne tikai lasīšanas maratona dēļ — tematiskas nodarbības veltītas arī starptautiskajai ābolu un pasta dienai. Pēc tām lasītava ieguvusi krāšņus akcentus, piemēram, bagātīgi nosētu sienu ar bērnu izkrāsotiem āboliem. "Nav divu vienādu! Kāds nu katram māksliniekam sanācis — vienam sapņu, citam buryju..." bibliot-

kāre mudina ciešāk aplūkot katru sārtvaidzi. Viņa smaida, atceroties nodarbības par āboliem, jo ar bērniem daudz kas pārrunāts, piemēram, abeju daudzveidība un cilvēku ieguvumi no augļu ēšanas.

Tie, kuri bibliotēkā pāriet sānis no *māģistrāles*, ierauga vēl pāris interesantu lietu. Piemēram, vitrīnas ar Normunda Beržinska seno rotu kolekciju. Nākamajā *sānītelā* aizkavē Kitijas Cervonikovas izstāde *Grafīti*, kurā autore izlikusi savu ielu zīmējumu skices, savukārt *aiz stūra* — Jana Rozentāla gleznu lielformatā reprodukciju izstāde. ■

Avots: Saldus Zeme

Datums: 10-11-2022

25. novembrī plkst. 16 Saldus novada bibliotēkā

Atzīmējot rakstītā vārda latviešu valodā nozīmi un ietekmi sabiedrībā un kultūrā cauri gadsimtiem,

ciklā *Latviešu grāmatai 500*
pasākums *Toreiz... Tagad...*
par *Iaikraksta Saldus Zeme*
60 gadu vēsturi un šodienu.

Atmiņas daļīties ilggadējas žurnālistes
Zenta Bajāre, Valda Deruma un Tamāra Kļaviņa.
Būs tikšanās ar šodienas redakcijas kolektīvu.

Aicināti visi interesenti!

Avots: Saldus Zeme

Datums: 10-11-2022

Liepājas bibliotēka atzīmē jau 245. gadskārtu

Liepājas pilsētas Centrālās zinātniskās bibliotēkas vēsture ir sena un zīmīgiem notikumiem, kuri izceļ bibliotēkas lomu sabiedrībā, bagāta. Izcielas un iedvesmojošas personības un viņu ieguldījums bibliotēku un bibliotekārā darba attīstībā ir augsti vērtējams. Bibliotekai īpaši ir novembris, laikas, kad Latvijas un Liepājas vēstures mīkočis ir veidojušies un nostiprinājušies Liepājas pilsētas Centrālās zinātniskās bibliotēkas un bērnu bibliotēkas pamati.

Tālajā 1777. gada 13. novembrī Liepājā pirmo reizi sanāca 61 grāmatu mīlotājs, un šai sanāksmē tika nodināta pilsētas un lasīšanas bibliotēka (*Stadt- und Lesebibliothek*). Sanāksmē noteikts, ka bibliotēka nepiederēs vienai personali, bet būs sabiedriski īpašums, kas uz visiem laikiem tiek nodots Liepājas pilsētai.

Bibliotekai tiek izveidots bibliotēkas zīmogs, uz kura latīnu valodā rakstīts "Nobis et publico" ("Mums un sabiedrībai"), bet cen-

trā attēlots bišu strops ar bītemi.

Vislielākais nopejns šajā vēsturiskajā notikušām ir Liepājas Annas draudzes mācītājam Johananam Andreasm Gruntam. Tieši J. A. Grunts ar apkātraktstu bija aicinājis pilsētas iedzīvotājus, grāmatu mijotājus apvienoties biedrībā un sastādījis nākamās biedrības un bibliotēkas dibināšanas plānu, kura pirmajā pantā teikta: "Lai sekmetu zināthes un grāmatnieceibas attīstību, pēc citu civilizētu pilsētu piemēra ar nelielam izdevumiem apvienojas labu grāmatu lasīšanas biedrībā..." Pateicoties Johana Andreasa Grunta iniciatīvai, Liepājai ir sava bibliotēka – viena no senākajām sabiedriskajām bibliotēkām Latvijas teritorijā.

Liepājas pilsētas Centrālā zinātniskā bibliotēka, godinot šo notikumu, – novembra izskanā atzīmē bibliotēkas kārtējo gadskārtu ar Kurzemes bibliotēku kon-

ferenci. Tās galvenais mērķis ir atgādināt sabiedrībai bibliotēkas un grāmatas svarīgo lomu publiskajā telpā, akcentējot bibliotēku kā nozīmīgu informācijas, zglītības un kultūras vietu un piedāvājot lelukoties bibliotēkas attīstības

tendencēs un prioritātēs. 2022. gada 25. novembrī notiks Liepājas pilsētas Centrālās zinātniskās bibliotēkas 245. gadskārtas konference "Laiks. Cilvēki. Bibliotēka".

Cits ūdensnotikums, ar kuru lepojamies par kuru vēlamies stāstīt, ir Voldemāra Caunes balvas "Gada bibliotekārs darbā ar bērnem un jauniešiem" pasniegšana bibliotekāriem, kuri vispārieinošāk, aktīvāk un sekmīgāk veicina jaunās pauaudzes iesaistīšanu bibliotēku pakalpojumu izmantošanā, motivējot bērnus un jauniešus vairāk lasīt, mācīties un attīstīt savas radošās spējas. Konkurss ir valsts mēroga pāsākums. Pateicoties V. Caunem, Liepājas vārds izskanēja, 1919. gada 16. decembrī atklājot Bērnu literatūras nodaļu, kas kļuva par pirmo bērnu bibliotēku Latvijā. Liepājas pilsētas Centrālā zinātniskā bibliotēka arī šogad ir iz-

sludinājusi konkursu uz šo balvu un tās ieguvējus pazīnos 24. novembrī – Liepājas pilsētas Centrālās zinātniskās bibliotēkas 245. gadskārtas konferences laikā.

Lai atspoguļotu bibliotēkas unikālo krājumu, no 2022. gada 5. aprīļa uzsākta jauna iniciatīva – katru otro nedēļu stāstot jaunu stāstu – video vēstijumu par senām grāmatām un periodiskajiem izdevumiem. Krājuma bagātīgajā klāstā atrodamas grāmatas vācu, franču, latviešu, latīnu, itāļu, spānu, grieķu, zviedru, angļu un krievu valodā. Vissevielākā krājuma grāmata ir 1510. gadā vācu valodā izdotais juridiska satura sējums "Neue Layenspiegel" ("Jaunais laju spogulis"). Vecbibliotēkas krājumā atrodas 16., 17., 18. un 19. gadsimta izdevumi, kuros atrodamas piezīmes, zīmogi, iepriekšējo īpašnieku ieraksti un ekslibris. Stāstus par grāmatām var noklausīties bibliotēkas mājaslapā www.liepajasczb.lv (Seno grāmatu stāsti) un bibliotēkas sociālajā kontā <https://www.facebook.com/liepajasczb.lv>. ■

Avots: Katram Liepājniekam

Datums: 31-10-2022

Aknīstes bibliotēkas novadpētniecības ekspozīcijā – atjaunots Ērenpreisa velosipēds

Velosipēda dāvinātāji Marija Ribicka un Māris Rutkovskis kopā ar radiniekiem pie kādreiz ģimenei piederošā braucamrīka.

V. Anciša Aknīstes bibliotekas Novadpētniecības nodajā no pagājušās nedēļas apskatāmās G. Ērenpreisa velosipēdu fabrikā ražots sieviešu velosipēda (modelis – «Specials» dāmu) eksemplārs, kas 1939. gadā iegādāts dažādu manufaktūras preču veikalā Aknīstē, Daugavpils ielā 11 (tagad – Augšzemes iela), pie tirgotāja Šneiera Berkoviča.

Velosipēdu 2020. gadā bibliotekas Novadpētniecības nodajai (toreiz – Aknīstes Novadpētniecības muzejam) dāvināja Marija Ribicka, kuras māte bijusi viena no velosipēda ipašniecēm. Sākotnēji velosipēds bijis aknīstiešu Sveikatu dzīmītas pirkums.

Velosipēds 2021.–2022. gadā ir restaurēts IK «Toms Ērenpreiss» restaurācijas darbnīcā.

1939. gadā tika izdots speciāls reklāmas katalogs GĒO firmas velosipēdiem, kurā par šo konkrētu modeli rakstīts: «Sevišķi grezns savā izstrādājumā. Specials zob-

rats un sevišķi ērti sedi. Viens vai divi savienojuma tilti. Stūre ar priekšbūvi. Bagātīgs un grezns nikelējums. Cena Ls 145.00; Chromets – Ls 160.00».

Ekspozīcijā skatāmais velosipēda modelis bija Ls 160.00 vērtībā, jo tam ir «chromēta» detalas. Vērtīgi piebilst, ka 1939. gadā naujas vērtība bija tāda, ka viena loti laba, pienīga goss maksāja Ls 120.00, tātad šajā gadījumā bija jānopelnā vēl Ls 40.00, lai tiktu pie tā eleganta velosipēda.

Uz restaurētā velosipēda

Lappuse no Ērenpreisa velosipēdu reklāmas kataloga, kurā redzams bibliotekas novadpētniecības ekspozīcijā skatāmā velosipēda modelis.

AUTORES foto

apskatī tika ielūgta tā dāvinātāja Marija Ribicka (dāvināšanas lēmums vienai piedēri kopā ar krustdēlu Māri Rutkovski), kura nekavējoties sapulcināja savu todien iespējamo radu pulku un nāca apraudīt savu kādreiz mammai piederošo velosipēdu. Un varēja redzēt un dzirdēt, ka šis senais fakts par kādreiz ģimenei piederošo braucamrīku ir uzjundījis daudz skaistu emociju! Par to paldies pašiem dāvinātājiem un, protams, restauratoriem ar Tomu Ērenpreisu priekšgalā!

Liga JAUJENIECE

Avots: Brīvā Daugava

Datums: 08-11-2022

"Godā bibliotēkā" izceļ vēl četras personības

18.novembrī pulksten 17.00
Gulbenē notiks vides objekta "Godā bibliotēka" svinīga pāpildināšana. Plauktos tiks ieliktas vēl četras grāmatas, uz kurām iegravēti novadnieku vārdi – "Dzirksteli" informē pašvaldības kultūras komisijas vadītāja Sandra Dikmane.

Tadejādi vēl tiks izcelti novadnieki: Edīte Ķikuste (21.04.1953. – 16.10.2019.) – deju kolektīvu "Rūsiņš", "Zelta Rūsiņš" un citu vadītāja, Gulbenes novada ģimnāzijas skolotāja; Anna Kerzuma (02.07.1921. – 23.03.2008.) – Lizuma vidusskolas skolotāja; Austra Dagnāra Brūvere (07.04.1934 – 18.02.2017) – Gulbenes novada bibliotēkas darbiniecer; Oskars Priedītis (1874–1941.) – Gulbenes fotogrāfs.

Edīte Ķikustei
deja bija viena no pašām nozīmīgākajām šķautnēm vijas personības izpausmēs, kam veltīta lielākā daļa darba mūža 45 gadu garumā. Kad uz vidusskolas bāzes 1995.gadā tika izveidota Gulbenes novada ģimnāzija, Edīte kļuva par ģimnāzijas skolotāju un viņai līdz atnāca arī gandrīz visi vijas dejotāji. Ar 1998.gadu Edītei tika uzticēti arī direktora vietnieces pienākumi ārpusklases darbā. 1996.gadā tapa deju kolektīvs "Rūsiņš", bet pēc 13 gadiem, "Rūsiņš" vecbiedriem nodaloties, izveidojās slavenais "Zelta Rūsiņš", kura maksimēciskais sniegums augstutika novērtētās daudzās valsts skatēs, līdz 2017.gadam tas ieguva pašu labāko rezultātu Latvijā starp B grupas jauniešu tautisko deju kolektīviem. E.Ķikustes pedagoģiskajā pūrā ir ne tikai skolēnu un jauniešu deju kolektīvi, bet arī darbs ar videjās paaudzes deju kolektīvu "Apinītis" un senioru deju kolektīvu "Vērdiņš". Edīti atceras

FOTO: NO DRĪVĒSTĀLES ATMIŅĀ. PORTRETTI: NO: www.GULBENE.LV

Lejasciema "Unces" un senioru deju grupas "Reverans" dejotāji, kā virs vadītāju arī daudzi Gulbenes novada skolēnu deju kolektīvi.

Anna Kerzuma
(dzimusi Mazkalniņa) visu mūžu vadījusi Lizumā. Viņai piešķirta Triju Zvaigžņu ordeņa

Goda zime (1997). Anna 1942. gadā uzsāka darbu Lizuma skolā, vēl nezinot, ka tā taps par viņas vienīgo darbavietu, ka sastaps savu dzives biedru Kārli Kerzumu. Mazajā klasitē viņa pasniedza visus priekšmetus, izņemot matemātiku, lielākajās klasēs zimēšanu, fiziklīku un dziedāšanu. Bija audzinātāja. Vēlāk mācīja ģeogrāfiju, latviešu valodu, mākslas vēsturi.

25 gadus veica mācību pārzines pienākumus. Vadīja ansambļus un korus, kopā ar skolēniem ieštudēja izrādes. Blakus tiesajiem skolotājas pienākumiem A.Kerzuma vienmēr ir pildījusi dažādus sabiedriskos pienākumus, savā laikā dibinājusi Tautas universitāti.

Bibliotekāre Austra Dagnāra Brūvere
57 savas profesionālās dzīves gadus saistīja ar bibliotēku, ar grāmatu un cilvēkiem. Kopš 1991. gada vadīja novadpētniecības materiālu krāšanā un sistematizēšanā. Mapēs gūla materiāli par ievērojamākajiem, plašā ziņāmājiem novadniekiem: literātiem, izglītības darbiniekiem, medijiem, aktieriem, māksliniekiem un citiem, kas devuši savu artavu ne tikai novada, bet arī visas Latvijas kultūras vēsturē.

No jaungulbenes pusēs nākušais fotogrāfs Oskars Priedītis ir viens no pirmajiem savā arodā meistarēm mūžu novadā Latvijas fotogrāfijas ritausmā. Viņa pirmie foto tapuši jau 19.gs. beigās, bet aktīvais darbības laiks sāja jomā aptver pagājušā gadsimta pirmos 40 gadus. Vecāko gulbeniešu mājās vēl šodien var atrast fotogrāfijas ar Oskara Priedīša zīmogu un datumu. Viņš darinājis ne tikai respektablu salonu foto, bet iemūžinājis arī nozīmīgos notikumus, sadzīves un daba skatus, sabiedriskās celtnes, baroni pilis, pirmos vilcienu sastāvus Vecgulbenes stacijā un daudz ko citu.

Vides objekta vizuālo ideju izstrādājis Druvenēs pusē dzimušais tēlnieks Ivars Drulle. Viņa uzverē katrs no mums raksta savu mūža grāmatu. 2017.gada vasarā Novadnieku dienās šis vides objekts tika atklāts ar pirmajām grāmatām. Pakāpeniski vides objekts tiek papildināts, iemūžinot uz grāmatām vēl novada sabiedribai nozīmīgu cilvēku vārdus. ■

— Diāna Odumītņa

Avots: Dzirkstele
Datums: 08-11-2022

Praktiskās un efektīvās etiketes, saskarsmes un komunikācijas apmācības Krāslavas novada centrālajā bibliotēkā

Avots: Ezerzeme
Datums: 04-11-2022

27. oktobrī no plkst. 10.00 līdz plkst. 14.30 Krāslavas novada Centrālajā bibliotēkā notiks tūmekliseminārs "21. gadsimta tendences komunikācijā" ar saskarsmes, etiketes un komunikācijas treneri Kristīnu Sprūdžu, kas tika rikots ar projekta Europe Direct Austrumlatgalē finansēto atbalstu, izmantojot tiešsaistes platformu ZOOM.

Kristīna Sprūdža - profesionālis ar startpunktisko pieredzi etiketes, komunikācijas, saskarsmes un protokola jautajumos. 20 gadu garumā viņas uzkrāta pierede Vlads prezidenta padomnieku komandā, Saeimas kancelejā, Aizsardzības, Ārlieku, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijās, NATO samīta birojā, LR pārstāvniecība Brisele, Eiropas Komisijas Sekretariātā Brisele un MBA studijās Morehead University ASV, kā arī vadot LR proklamēšanas 90. gadienības biroju, lauj katru tīkšanos ar auditoriju padarīt klausītājiem praktiski noderīgu. Etiketes un saskarsmes prasmju apmācību un konsultāciju jomā Kristīna darbojas vairāk kā 15 gadus. Par savu darbu un ieguldījumu sabiedrībai nozīmīgos projektos Kristīna Sprūdža saņemta valsts apbalvojumu Atzinības krusītu, kā arī vairākkārtēji Valsts prezidenta, Valsts ministru prezidenta un aizsardzības ministra goda rakstus

un medalias.

Šobrīd mēs visi dzīvojam un izdzīvojam pasaule, kurā sajaukušas robežas starp personīgo un publisko, darbu un atpūtu, sazīnu ar klientiem, kolēglem, ģimeni un draugiem urbis 24/7. Dažas iestādes, uzņēmumi un pat valsts pārmainām pielāgojas ātrāk un veiksmīgāk, citas ne. Tādēļ, ka konkrēto cīlēku izpratne un zināšanas par komunikāciju un piekļību reālajā un digitālajā vidē atšķiras.

Lai būtu soli priekšā pārējiem un justos pārlecināti par savu rīcību, pasākuma dalībnieki – 58 cilvēki no visas Latvijas – piedalījās praktiskās un efektīvās etiketes, saskarsmes un komunikācijas apmācības. Etiketes, saskarsmes un komunikācijas prasmes ir svarīgs prekšķīnoscīcumus pozitīvu attiecību veidošanai, kā arī profesionālajai un personīgajai izaugsmei. Tādēļ šīs zināšanas ir būtiski ik pa brīdin noslēprikti un atsaudzināti.

Kopīgājā pasākumā dalībnieki noskaidroja kā efektīvi komunicēt klātienē un attālināti, pie kā jāpiedod mā, lai saskarsme ar citiem sniegtu un sapņtu pozitīvas emocijas, kā risināt pārpratumus un mazināt konfliktus un veiksmīgi veidot personīgo dzīvi, karjeru un darbavietas tēlu.

Dalībnieku ieguvumi pēc apmācībām:

aljaunoja un nostiprināja zināšanas par komunikācijas, saskarsmes un etiketes pamatprincipiem; appuva iemānas, kas spēle būtisku lomu veiksmīgas virtuālās un reālās vides saskarsmes procesā;

noslēpeja prasmes, lai strādātu efektīvā, radošāk, precīzāk un jaudīgāk;

iegūtās zināšanas veicinās personīgo izaugsmi un uzlabos dzīves kvalitāti, izvērtējot nepieciešamās darba un atpūtas robežas.

Pasākuma dalībnieki atzīna, ka četru stundu ilgas apmācības pagāja nemanot. Pasākuma laikā saskarsmes, etiketes un komunikācijas treneri dalījās ar savu profesionālo pieredzi par dažādiem saskarsmes aspektiem un atbildēja uz papildus jautājumiem par tēmu.

Paldies Kristīnai Sprūdžai par vērtīgām zināšanām un patīkamu sadarbibut!

Šī seminārs visiem ir sniedzis jaunas zināšanas, iespējas un pārdomas. Etiketes, saskarsmes un komunikācijas prasmes mēs nemilīgi cenšāmies uzlabot un nostiprināt, lai sasniegtu vēl lielākus panākumus dzīvē un darbā.

Iiona CABULE,
Krāslavas novada centrālās
bibliotēkas sistēmas
administratore

Atzīmēs Ziemeļvalstu literatūras nedēļu

PĀLAVINĀS. No 14. līdz 20. novembrim jau 24. reizi Latvijā notiks Ziemeļvalstu literatūras nedēļa, un tās tēma ir "Daba Ziemeļvalstī". Šīs nedēļas laikā bibliotēkās, skolās un citviet notiks lasījumi, stāstu stāstīšana, literatūras izstādes, debates, konkursi un citi pasākumi, lai labāk iepazītu Ziemeļvalstu literatūru un kultūru. 14. novembrī pulksten 15.30 Pļaviņu bērnu bibliotēkā notiks Ziemeļvalstu literatūras nedēļas Krēslas stundas lasījums. Pēc tam kopīgi atzīmēs Astridas Lindgrēnes 115. dzimšanas dienu ar filmu pēcpusdienu. Programmā — 1984. gada Tāges Danielsona filma "Ronja — laupītāja meita".

Avots: Staburags
Datums: 11-11-2022

LIESMA GODA VIETĀ! Aktuālās preses stends.

gājuši aizsaulē. Bērniem savukārt bija liegums, viņi mācījās attālināti. Līdz ar to cilvēkiem paradumi maiņušies, viņi iesēdējušies mājās. Tāpēc mums tagad jāpieliek lielas pūles, lai daži atpakaļ to, kas bija pirms pandēmijas!

Ko šodien cilvēki visvairāk lasa?

Lielākajai lasītāju daļai, tie galvenokārt seniori, vienīm jau patik tā vieglā literatūra.

Lubenes?

Lubenes jeb, kā es tāsaucu, ziemēnes (smejas). Ir jau cilvēkiem tā ikdienu dzīve sarežģīta un skumīga, nu, negribas vēl tos bēdu gabalus lasīt. Viršējiem atkal pārvarā vajag krimīkus. Ir viena dala lasītāju, kas kaut kur mācās, vienīm vajag grāmatas par psiholoģiju, bet mēs varībā neizvēlamies šis sarežģītās, tā saucamās augstvērtīgās grāmatas.

Izvēlamies vairāk dailliteratūru, jo zinām, ka ir tādi projekti, kur mēs atkal dažādumā tās grāmatas. Nav jau noslēpums, ka varbūt nevajag par dārgu naudu nopirk augstvērtīgu grāmatu un ielikt plauktā, lai reizi viens to papēm rokā... Tad nu jāizvērtē – pērkam grāmatu stāvēšanai plauktā vai arī tādu, kura kustas. Jo mūsu darba rādītājs ir arī krājumus!

Vai tiek piekopta prakse bibliotēkas krājumus papildināt no privātām grāmatu kolekcijām? Ko darīt ar šādiem krājumiem – tā šodien ir reāla problēma.

Jā, arī mēs ar to saskaramies. Bibliotēka ir nosacījums, ka vecākas par 2000. gadā izlaistām grāmatām

PAŠIEM SAVA GALERIJA. Sarmīte Kosmane bibliotekas lieļajā zāle, kur patlaban patiesām fantastiska Česlava Mazuļa melnbaltu foto portretu izstāde – būs kāds pussimts fotogrāfiju – pie sienas. Ir vērts ieģiezties!

Strenčos bibliotēkai darba gana

SARMĪTE KOSMANE, Strenču pilsētas bibliotekas vadītāja, šajā darbā jau desmit gadus. Bibliotēkā ieraudusies, kā pati joko, no mūsu mijās Krājbankas.

Cik liels šodien ir Strenču bibliotēkās lasītāju pulks? Vai cilvēki čakli lasa, varbūt kau kas to-mēr mainījies viņu para-dumos, gadiem ejot?

Nav noslēpums, ka mums šodien visa dzīve datorus un telefonos, un tas cilvēkiem patiesībā ir ļoti svarīgi. Pirms pandēmijas mums bija rekordskaita – pilsētas iedzīvotāju aptvēruma bija 56%. Tas skaitās ļoti augsts. Patlaban Strenčos ir 1100 iedzīvotāji.

Vai šie 56% aptvēra

gan grāmatu, gan preses lasītājus, gan arī tos, kuri bibliotēkā ierodas kāda pakalpojuma pēc?

Jā. Protams, arī bērni, jo Strenču skolas bibliotēkā pārvarā tikai mācību grāmatas. Tad nu bērni izmanto mūsu bibliotēku.

Tātad lasītājs ir no pa-visam mazija, kurš tikkō iemācījies lasīt, līdz pat sirmam senioram, kurš grāmatas un lasīšanu tu-rejīs ciepjā višu savu garu mūžu... Visi nāk uz šejē-ni.

Visi nāk! Bibliotēka jau vispār skaitās tāda senjoru vieta. Tagad pandēmija ie-nešusi savas korekcijas, nav noslēpums, ka līdz ar to daudzi vecāki lasītāji aiz-

mēs dāvinājumā nepieejam. Mums atved lielas kastes ar grāmatām, protams, paretam mēs tur atrodam arī ko tādu, kā mums nav, reizēm paņemam arī vecākus izdevumus par ie-vērojamu cilvēku dzīvi, ziemēnes gan neņemam. Pie-mēram, ja mums tāda grā-mata ir, bet jau joti nolasīta, tad mums ir iespēja apmai-nīt. Veco izmetam un pa-nemam jaunāku, lai krā-jums skaistāk izskatās. Mēs praktizējam, ka vedam šīs grāmatas uz Sedas pāsion-nātu un arī uz slimīnācas bibliotēku, viņiem tur lai-kum vispār nav finansējums grāmatām paredzēts. Un vēl mums ir grāmatu apmaiņas gads tepat bibliotēkas tel-pās. Tur ir gan grāmatas, gan vecāki žurnāli. Lai cil-vēki nem, ja viņiem gribas laikā!

Vai ar esošo finansēju-mu i gana, lai iegādātos bibliotēkai pašas labākās un vērtīgākās grāmatas?

Jā. Tiesa, to cītīgo lasītāju gadā mazāk palicis. Viens gaida autobusu, otram gara rinda tepat pirmajā stāvā pie zobārsta, tad nu cilvēki uznāk bibliotēkā un lasītāva ņo laiku pavadā.

Ko Strenčos vairāk pra-sa – Liesmu vai Ziemeļlatviju?

Ziemeļlatvijas mums vairs nav. Tikišķi mēs kļu-vām par Valmieras novadu, mums ir Liesma, nekādas darīšanas ar Ziemeļlatviju vairs nav (smaida)! Visi tie vecie cilvēki, kuri kādreiz, Valkas rajona laikā, Zie-meļlatviju lasījuši, tagad at-zīst, ka viņiem vairs tur ne-esoši ko lasīt – ne tur kādu pazīstamu cilvēku varot ar-ast, ne tur kāds par Strenčiem rakstot... Viņiem vairs nav interesanta šī avize. Mēs no pirmās dienas esam Liesmas abonētāji!

Cik liels ir Strenču bibliotēkas kolektīvs?

Esam trīs cilvēki. Bez ma-nis vēl divas bibliotekāres.

Kas šeit labs varbūt ār-pus ikdienušķā bibliotēkās darba?

Manuprāt, mūsu lielākais trupis ir šīs lielās un plašās telpas pašā Strenču centrā, visu ikdienas ceļu krust-punktā. Tē mēs tiešām varam piedāvāt jebko – gan mākslu, gan pasažaribū, gan profesionālus māksliniekus.

Tas nozīmē arī izstā-des...

Jā, mūsu mazajā zālē tās ir regulāri. Tur mums iz-vietotas profesionālas pie-kares sistēmas, tāpēc tur re-gulāri ir izstādes – gan glez-nas, gan fotogrāfijas.

Kas šobrīd aktuālajā piedāvājumā?

Patlaban melnbaltais foto. Šos portretus fotografējis psihiatrs no Viljāniem Čes-lavs Mazulis. Pirms tam šeit bija Gublenes mākslinieces Solveigas Klavīnas glezñas. Pavasari nesen mums bija tikšanās ar rak-stnieku Māri Ruku.

Patlaban, krīzes laikā, plašās telpas no ekono-miskā viedokļa ir spožums un posts reizē...

Jā, bet kaut kā tā sanācis, ka visu laiku pie mums kaut kas labs notiek. I, otī-vērtīgs mums bija veselības projekts, tas vēl ne vecā Strenču novada pašvaldi-bas. Lielajā zālē vingrojām, mazajā bija psihologa lek-cijas, arī par veselīgu ēšanu. Ideāli! Katru nedēļu mēs kaut ko darījām. Vingrošānā bija divas grupas, arī lek-cijas apmēram desmit cil-veki katrai reizi ar prieku gaidīja. Vēl mums regulāri ir sveikšanas pasākums mūsu lasītājām uz Steviešu dienu, viru ansamblis uz-stājas, aktieri no Valmieras atbrauc... Un otrs tradicio-nāls pasākums mums ik gadus ir Dzējas dienas. Abus šos pasākumus cen-shāmies izveidot patiesām kvalitatīvus, tāpēc arī labus māksliniekus pieaicinām uzstāties. Protams, tās ir finanses, bet kaut kā vien-mēr esam cauri tikuši. De-cembrijā kopā ar Mārtiņu Vilsonu visi kopā bibliotēkā svīnēsim Jāņa Ziemeļnieka 125 gadus.

Talsu Galvenajai bibliotēkai trīs gadu jubileja gaismas kalnā

25. novembrī Talsu Galvenā bibliotēka atzīmē trīs gadus, kopš atrodas jaunajā mājvietā — Brīvības ielā 17A.

Visas dienas garumā bibliotēka aicinās iešķistīties dažādās aktivitātēs gan bērniem, gan pieaugušajiem. Rakstnieks Dzintars Tilaks un mūziķis Aris Ziemelis apmeklētājiem ir sarūpējuši divas literāras muzikālas programmas, kurās izskanēs dziesmas, stāsti un konkursi, bet svinību izskaņā sekots koncerts dziedātāja Pētera Narubina izpildījumā, kurš savu iedvesmu mūzikā aizguvis no tālās Amerikas blūza un folkmūzikas vectēviem.

Svinību dienā būs arī skatāma Talsu Galvenās bibliotēkas bijušā direktora atcerēi veltīta filma «Bibliogrāfs Jānis Tāle».

«Savas dzives laikā Jānis Tāle ar nesavīgu darbu iestrādājis vērtīgas darba metodes un formas, ar neizsīkstošu aizrautību radījis unikālu laika liecību — Dzejas tematisko kartotēku. Viņš spēja paveikt neticamo — Otrā pasaules kara izskaņā drosmīgi izglābjot vairākus tūkstošus grāmatu. Milestība pret grāmatu un dzeju nebija vienīgā sirdslieta. Viņš piedalījās kultūras un sabiedriskās dzives norisēs, nereti piefiksējot notikumus fotogrāfijās. Jānis Tāle līdz mūža pēdējām dienām mēroja ceļu uz bibliotēku, lai rūpētos par Latvijā publicētās dzejas apkopošanu,» atklāj Talsu Galvenās bibliotēkas pārstāvē Dace Narubina. Bibliogrāfam veltītā filma tapusi sadarbībā ar «TV9 Pakalni» šī gada sākumā kā piemiņa Jāņa Tāles 120. gadskārtai.

Sagatavojuši Paula Kārkluvalka.

Avots: Talsu Vēstis

Datums: 08-11-2022

FOTO: LATVIJAS NACIONĀLĀS MĀKSLAS MUZEJS

Ielūkojies grāmatu mākslas konkursa "Zelta ābele 2021" grāmatu izstādē

Jau šodien pulksten 16 Gederta Elias Jelgavas vēstures un mākslas muzeja izstāžu zālē tiks atklāta grāmatu mākslas konkursa "Zelta ābele 2021" nominēto un apbalvoto grāmatu izstāde, ko organizē Latvijas Grāmatizdevēju asociācija un Gederta Elias Jelgavas vēstures un mākslas muzejs.

Skaistāko grāmatu meklējau 29 gadus

Latvijas Grāmatizdevēju asociācijas rikotajā konkursā "Zelta ābele" jau 29. gadu pēc kārtas Latvijas atpazīstamākā grāmatu izdevēji, arī nelielas izdevniecības, nevalstiskās organizācijas, privātizdevēji un valsts institūcijas no visas Latvijas piedalījās grāmatu mākslas konkursā "Zelta ābele 2021", lai prezentētu savus lolojumus – 2021. gadā izdotās grāmatas. Šogad konkursā piedalījās 54 izdevēji ar 133 grāmatām, no kurām nominēšanai žūrīja izvirzījā 40 grāmatas astoņās kategorijās – proza, dokumentālā literatūra, uz-

zinā literatūra, zinātniskā literatūra, grāmatas bērniem, grāmatas jauniešiem, mākslas izdevumi un dzīja –, tās visas un to vidū arī konkursa laureātes, kuras žūrīja atzīna par labākajām, apskatāmās izstādē lidz 30. decembrim. Izstādes scenogrāfijas autors – Reinis Suhanovs.

Žūrīja

Grāmatu atbilstību konkursa izvirzītajiem kritérijiem vērtēja žūrīja piecu ekspertu sastāvā: Ieva Bečere, žurnālistes priekšsēdētāja, Latvijas Poligrafijas uzņēmušu asociācijas izpilddirektore; Aiga Dzalbe, mākslas zinātniece un kritiķe, LMA Mākslas zinātnes katedras docente; Gita Treice, grāmatu ilustratore, gleznotāja; Arta Ozola-Jaunara, grāmatu ilustratore, stājgrafiķe un Ivs Zenne, LMA docents, grafiskais dizaineris. Žūrīja vērtēja iesniegto grāmatu dizaina konцепciju, tā atbilstību saturam, maketu, papīra izveli un poligrafisko izpildījumu.

Jelgava – grāmatu pilsēta

"Zimigi, ka konkursa "Zelta ābele 2021" skaistako grāmatu ceļojosās izstādes noslēgums ir Jelgavā – pilsētā, kur mājo grāmatu izdevēju iecienītā Jelgavas tipogrāfija – vieta, kur tapusi lielākā daļa no konkursam iesniegtajām grāmatām. Un ne velti. Konkursa žūrīja slavēja grāmatu poligrafiskā izpildījuma kvalitāti un daudzvei-

digās iespējas, bet izdevēji – viegllo un profesionālo sadarbību," stāsta Latvijas Grāmatizdevēju asociācijas izpilddirektore Marija Celma.

Celjojošā izstāde

Šogad pirmo reizi konkursam veidotā izstāde bija skatāma ārpus Rīgas. Pavasarī tā viesojās "Siguldas devona", vasaras viduci vienā no

mūsdienīgākajām Latvijas bibliotēkām – Ogres Centrālajā bibliotēkā, bet no 10. novembra līdz 30. decembrim būs aplūkojama Gederta Elias Jelgavas vēstures un mākslas muzejā. Izstāde "Academia Petrina" apskatāma darba laikā no pulksten 10 līdz 17 katru dienu, izņemot pirmadienās. Ieeja izstādē bez maksas. ■

— Liene Krūmiņa

Avots: Zemgales Ziņas
Datums: 10-11-2022

BIBLIOMĀTS,

NEVIS GRĀMATU PAKOMĀTS

Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) Terminoloģijas komisija akceptējusi jaunu latviešu valodas terminu "bibliomāts", tādējādi aizstājot patlaban sarunvalodā un bibliotēku komunikācijā lie-

toto terminu "grāmatu pakomāts". Komisija "bibliomātu" definē kā "pašapkalpošanās iekārtu bibliotēkā pasūtīto izdevumu saņemšanai un nodošanai 24 stundas diennakti".

Avots: Rēzeknes Vēstis
Datums: 04-11-2022